

Missatge del Dia Mundial del Teatre 2015

Per Krzysztof Warlikowski

Els veritables mestres del teatre es troben, més aviat, fora de l'escena. I, generalment, no tenen cap interès en el teatre com a màquina per repetir convencions i reproduir clixés. Ells busquen l'origen del batec, els corrents vius que tendeixen a evitar les sales d'actuació i les multituds propenses a copiar un món o un altre. Fem còpies en lloc de crear mons que estan centrats o, fins i tot, condicionats a un debat amb el públic, a emocions que creixen sota la superfície. I, realment, no hi ha res que pugui revelar les passions amagades millor que el teatre.

La majoria de vegades me'n torn a la prosa com a guia. Dia sí i dia també, em trobo pensant en escriptors que fa gairebé cent anys van descriure de manera profètica però també continguda el rebuig dels déus europeus, el crepuscle que va submergir la nostra civilització en una foscor que encara ha d'il·luminar-se. Estic pensant en Franz Kafka, Thomas Mann i Marcel Proust. Voldria també avui incloure-hi John Maxwell Coetzee, entre aquest grup de profetes.

El seu sentit comú de l'inevitable fi del món –no del planeta sinó del model de les relacions humanes- i de l'ordre social i el caos és punyentment actual per nosaltres aquí i ara.

Per a nosaltres que vivim després de la fi del món. Que vivim malgrat crims i conflictes que diàriament esclaten en llocs nous més ràpid que el ritme que els omnipresents mitjans de comunicació poden mantenir. Aquests conflictes esdevenen de seguida avorrits i s'esvaeixen dels reportatges de premsa, per no tornar-hi mai més. I ens sentim indefensos, horroritzats i acorralats. Ja no som capaços de construir torres, i els murs que tenaçment construïm ja nos ens protegeixen de res, ans al contrari, ells mateixos requereixen la protecció i la cura que consumeixen gran part de la nostra energia vital. Ja no tenim la força per provar d'entreveure què hi ha més enllà de la porta, rere el mur. I és per això exactament que el teatre hauria d'existir i on hauria de buscar la seva força, per guaitar allà on està prohibit mirar.

“La llegenda cerca explicar el que no pot ser explicat.

Perquè es basa en la veritat i cal que acabi en l'inexplicable”, així és com Kafka va escriure la transformació de la llegenda de Prometeu. Crec profundament que les mateixes paraules haurien de descriure el teatre. I és aquesta classe de teatre, fonamentat en la veritat i que troba el seu final en l'inexplicable el que desig per a tots els seus treballadors, aquells que són a escena i aquells que són a la platea, i ho desitja amb tot el meu cor.